جایگاه منابع طبیعی در طرح هدفمند کردن یارانه‌ها

گروه اجتماعی: با جدی شدن موضوع قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، اکنون باید برای اجرای درست و عادلانه این مهم در آینده و تصمیمات کلان کشور برنامه‌ریزی کرد. در این میان نقش پررنگ منابع طبیعی کشور در سند توسعه موجب شده که نظرات مختلفی برای تاثیر درست این قانون بر این منابع مطرح شود که در ادامه به ۳ مورد از آنها اشاره می‌شود.

□ هزینه‌های سنگین دادرسی

شمس‌الله شریعت‌نژاد، قائم‌مقام سازمان جنگل‌ها و مراتع معتقد است در اینکه اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها ضروری است تردیدی وجود ندارد زیرا واقعی نکردن قیمت‌ها در واقع نوعی بی‌عدالتی اقتصادی است که منجر به هدر رفتن سرمایه‌های ملی و طبیعی می‌شود. به گفته وی اما افزایش قیمت‌ها بویژه قیمت سوخت موجب افزایش فشار به عرصه‌های منابع طبیعی از طریق افزایش قاچاق چوب، دست‌اندازی به اراضی ملی، افزایش فشار دام در عرصه‌های طبیعی، بالا رفتن هزینه اجرای طرح‌های حفاظتی و جنگل‌داری و افزایش دستمزد کارگران می‌شود. شریعت‌نژاد با اشاره به چالش‌ها و تبعات احتمالی هدفمند کردن یارانه‌ها در بخش منابع طبیعی و تأثیر آنها در تخریب عرصه‌های طبیعی تأکید می‌کند: در این طرح باید برای منابع طبیعی تسهیلات ویژه از جمله معاف کردن این بخش از افزایش هزینه‌ها یا در نظر گرفتن اعتبارات لازم برای جبران افزایش قیمت‌ها در نظر گرفته شود. به گزارش شهر، او به مصوبه معافیت سازمان جنگل‌ها و مراتع از هزینه‌های دادرسی متجاوزان به عرصه‌های طبیعی در سال‌های گذشته اشاره می‌کند و می‌گوید: در ۱۰ سال اخیر موظف به پرداخت هزینه دادرسی پرونده‌های متجاوزان عرصه‌های طبیعی بدون تأمین اعتبار آن در بودجه سازمان شده‌ایم که همین امر موجب تأخیر در رسیدگی به پرونده‌های متخلفان و تخریب و دست‌اندازی هرچه بیشتر در عرصه‌های ملی توسط سودجویان شده است.

□ افزایش فشار به عرصه‌های طبیعی

کاظم نصرتی، رئیس جامعه جنگلبانی ایران نیز پیاده کردن طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در بخش منابع طبیعی بدون در نظر گرفتن تسهیلات ویژه برای این بخش را عامل تخریب و نابودی عرصه‌های طبیعی می‌داند: با گران شدن هزینه‌های زندگی روستاییان، جنگل‌نشینان، دامداران، کشاورزان و عشایر، فشار آنها به عرصه‌های طبیعی چند برابر می‌شود. به گفته وی، به‌عنوان مثال با گران شدن قیمت سوخت راحت‌ترین راه کم کردن هزینه‌ها برای روستاییان استفاده از بوته‌ها و قطع درختان در عرصه‌های طبیعی به عنوان سوخت است. نصرتی به افزایش تعداد دامداران در جنگل‌ها و مراتع برای تهیه مواد غذایی دامداری‌ها و دامپروری‌ها اشاره می‌کند و می‌افزاید: کشاورزان نیز برای جبران هزینه‌ها به تصرف عرصه‌های طبیعی برای کسب درآمد بیشتر رو می‌آورند. به اعتقاد نصرتی، برای جلوگیری از نابودی این بخش آسیب‌پذیر دولت باید راهکارهای مناسبی در جهت کاهش فشار به عرصه‌های طبیعی در اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در نظر بگیرد.

□ حساسیت منابع طبیعی در هدفمندسازی

از سوی دیگر غزال کردرستمی، کارشناس منابع طبیعی با بیان اینکه هنوز مطالعات کافی در زمینه نقش هدفمند کردن یارانه‌ها بر تخریب منابع طبیعی صورت نگرفته است، می‌گوید: تورم در قیمت‌ها اصولاً در تمام بخش‌ها منجر به افزایش فشار می‌شود ولی از آنجایی که خسارت‌های وارد شده در بخش منابع طبیعی جبران‌ناپذیر هستند باید حساسیت بیشتری برای اجرای این طرح در این بخش به خرج داد. او با اشاره به نبود ارتباط منطقی میان بالا رفتن قیمت سوخت و افزایش فشار روستاییان در جنگل‌ها و مراتع در قطع درختان و بوته‌ها به‌عنوان سوخت می‌افزاید: خیلی بعید به نظر می‌رسد که در روستایی که گازکشی صورت گرفته مردم برای کاهش هزینه‌ها مجدداً به قطع درختان و استفاده از هیزم رو آورند. او با بیان اینکه فشار دامداری‌ها و متجاوزان به منابع طبیعی همیشه در این عرصه‌ها قابل توجه بوده است، می‌گوید: باید با قوانین بازدارنده این تخلفات را کنترل کرد به گونه‌ای که هر طرح و برنامه جدید بهانه‌ای برای افزایش تخریب در عرصه‌های ملی نشود.

استان‌ها

یزد؛ لزوم شمارش بادگیرها

میراث: رئیس دانشکده معماری دانشگاه یزد گفت: برای محافظت و مراقبت از بادگیرهای شهر یزد لازم است آمار دقیقی از ساختمان‌هایی که در معماری خود از بادگیر استفاده کرده‌اند به دست آورد. کاظم ماندگاری تاکید کرد: باید برای این نماد معماری ایرانی در یزد یک پرونده کامل و جامع تشکیل شود. البته به منظور گونه‌شناسی بادگیرهای یزد اقدامات خوبی تاکنون صورت گرفته است اما لازم است برای محافظت بهتر از این نماد معماری ایرانی در یزد آمار دقیقی نیز به دست آید. این در حالی است که به گزارش مهر طرح شمارش و ثبت تعداد بادگیرهای یزد ۴ سال پیش در پی تغییر در کادر مدیریتی میراث فرهنگی و پایگاه پژوهشی این استان متوقف شد و همچنان بلاتکلیف مانده است.

◆◆◆

گیلان؛ تأسیس دانشکده چای

دانشگاه: استاندار گیلان از تاسیس دانشکده چای در آینده نزدیک خبر داد و گفت: با ابلاغ انجام شده در تشکیلات چای، در تمام شهرهای چای‌خیز گیلان، اداره چای را با مرکزیت اداره چای شهرستان لاهیجان راه‌اندازی خواهیم کرد و گیلان را مرکز چای دنیا معرفی خواهیم کرد. استاندار گیلان با بیان این مطلب که تمام باغات چای و چایکاران شناسنامه‌دار می‌شوند، تصریح کرد: همه همت خود را به کار خواهیم بست تا موانع از سر راه کسانی که می‌خواهند چای گیلان را ارتقا دهند برداشته شود و وجود هر تلاشگر جدید عرصه را برای دیگر فعالان این حوزه تنگ نخواهد کرد.

شرکت ملی نفت و گاز، بزرگ‌ترین منطقه حیات وحش کشور را تهدید می‌کند

حمله به پارک ملی کویر برای طلای سیاه!

مدیر گروه دیده‌بانان پارک ملی کویر هشدار داد: با توجه به حضور دوباره گروهی از کارشناسان شرکت نفت در حریم این پارک، در صورت تداوم فعالیت‌های شرکت نفت و گاز، اثری از پارک ملی کویر در آینده باقی نخواهد ماند. امین معماری با اشاره به نخستین حضور کارشناسان چینی در پارک ملی کویر به فارس گفت: این ماجرا از بهمن سال ۸۵ با گروهی ۳۰ نفره از کارشناسان چینی که به منظور شناسایی منطقه برای اکتشاف و استحصال نفت قصد ورود به پارک ملی را داشتند شروع شد. خوشبختانه آن زمان از ورود آنها به دلیل تقارن زمانی با مانور نیروهای نظامی در منطقه، جلوگیری شد.

وی ادامه داد: این شرکت چینی که پیمانکار مستقیم شرکت نفت به منظور شناسایی و اکتشاف حوزه‌های نفتی در بلوک گرمسار بود، چندین بار متوالی قصد ورود به پارک ملی کویر را داشت، اما با اقدام سریع و بموقع اداره پارک ملی (گرمسار) و محیط‌بانان پارک متوقف شدند که این اقدام منجر به محدود شدن حوزه کاری این شرکت به منطقه حفاظت شده شمال غرب (جنوب ابردژ) و شمال شرق (کوه گیجا) پارک ملی کویر شد. معماری تاکید کرد: عملیات لرزه‌نگاری به منظور اکتشاف به صورت انفجاری و ویبریشن انجام شد که هر ۲ تخریب‌های خاص خود را به منطقه وارد می‌کند. وی با بیان اینکه احتمال پیدا شدن نفت در این ۲ منطقه به عقیده کارشناسان شرکت نفت بسیار کم است، گفت: گزینه قطعی کوه طلحه در زون حساس پارک ملی کویر است. معماری در ادامه به فعالیت‌های شرکت گاز نیز اشاره کرد و گفت: شرکت ملی گاز نیز بیکار نبود و فاز مطالعاتی ذخیره گاز طبیعی در لایه‌های زیرین پارک ملی کویر را به اتمام رسانده است که در صورت عملی شدن به عقیده کارشناسان در چند سال آینده منطقه‌ای با نام و اکوسیستم پارک ملی کویر وجود خارجی نخواهد داشت و مثل گورخر پارک ملی کویر (که در سال ۱۳۶۴ منقرض شد) تنها یادی از آن باقی خواهد ماند. وی بیان کرد: پارک ملی کویر توسط برنامه «انسان و کره مسکونی» یونسکو به عنوان «ذخیره‌گاه زیست کره» ثبت شده است و هم اکنون توسط مجامع جهانی مورد توجه ویژه است. به گفته مدیر گروه دیده‌بانان پارک ملی کویر، تهدیدات ورود شرکت ملی نفت و گاز به پارک ملی کویر ایران و در نتیجه از میان رفتن چرخه اکوسیستم و تنوع‌زیستی جانوری و گیاهی منحصر به فرد این منطقه، علاوه بر تعلیف و چرای غیرقانونی احشام اهلی و ورود سوداگران و شکارچیان و برپایی رزمایش‌های پیاپی توسط نیروهای نظامی مجموعه کاملی از تخریب به قلب پارک ملی کویر را کنار هم جمع کرده است.

□ فعالیت در منطقه حفاظت شده کویر منوط به اخذ مجوز است

این در حالی است که معاون دفتر ارزیابی سازمان محیط‌زیست تاکید کرد: فعالیت‌های صورت گرفته برای اکتشاف نفت در منطقه حفاظت شده کویر بدون مجوز زیست‌محیطی غیرقانونی است. علیرضا رحمتی در گفت‌وگو با فارس با اعلام این مطلب افزود: باید قبل از هر نوع اقدام در راستای اکتشافات نفت مجوز ارزیابی زیست محیطی صادر شود. وی با اشاره به اینکه سازمان محیط‌زیست برای احداث چاه نفتی در پارک ملی کویر مجوزی صادر نکرده است، گفت: شاید برای منطقه حفاظت شده مجوزی صادر شده اما برای داخل پارک کویر به هیچ وجه مجوزی صادر نکرده‌ایم. رحمتی در پاسخ به این پرسش که چرا برای فعالیت در منطقه حفاظت شده سازمان محیط‌زیست اقدام به صدور مجوز کرده است؟ گفت: در منطقه حفاظت شده ممانعتی برای توسعه وجود ندارد و می‌توان اکتشافاتی را انجام داد. وی تأکید کرد: فعالیت در منطقه حفاظت شده نیز منوط به تهیه گزارش ارزیابی زیست محیطی است. رحمتی درباره اینکه شرکت ملی نفت مدعی است که گزارش ارزیابی تهیه کرده است، اظهار داشت: گزارش ارزیابی زیست محیطی که بار اول تهیه شده مشکلاتی داشت که سازمان محیط‌زیست آن را نپذیرفت؛ بنابر این قرار شد مجدداً گزارش ارزیابی زیست محیطی تهیه کنند که تاکنون این کار انجام نشده است. وی با اشاره به فعالیت در منطقه حفاظت شده، بیان کرد: درخواست ارائه گزاش ارزیابی تنها برای صدور مجوز فعالیت در منطقه حفاظت شده بوده است. رحمتی تصریح کرد: هر گونه فعالیت در منطقه پارک ملی کویر منع قانونی دارد و خلاف است. وی با بیان اینکه از ابتدا مخالفت خود را به طور صریح اعلام کرده‌ایم، گفت: هنوز گزارش ارزیابی زیست‌محیطی این پروژه تهیه نشده است. رحمتی در پاسخ به این پرسش که آیا دفتر ارزیابی مجوزی را برای این اقدامات در پارک ملی کویر صادر کرده است یا خیر؟ تأکید کرد: دفتر ارزیابی زیست محیطی تحت هیچ شرایطی مجوزی تاکنون صادر نکرده و مخالفت خود را اعلام کرده‌است. به گفته رحمتی احتمالاً مجوز اقدام در منطقه حفاظت شده توسط دفتر زیستگاه‌های سازمان محیط‌زیست صورت گرفته است. این در حالی است که نماینده مردم گرمسار در مجلس به فارس گفت: پرونده احداث چاه نفت در «پارک ملی کویر» به شورایعالی محیط‌زیست ارسال شد. به گفته نماینده مردم گرمسار پرونده احداث چاه نفت در پارک ملی کویر به شورایعالی محیط‌زیست ارجاع شده است. عبدالرضا ترابی معتقد است: در حال حاضر موضوع به شورایعالی محیط‌زیست ارجاع شده تا در نهایت این شورا در رابطه با احداث این چاه تصمیم بگیرد. البته احداث چاه مشخص کننده این نکته خواهد بود که آیا در منطقه مورد نظر نفتی وجود دارد. این نماینده مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: حوزه نفتی بزرگی وجود دارد که پس از مجوز محیط‌زیست با یک شرکت چینی قرارداد بسته شد و عملیات لرزه‌نگاری و ژئوتکنیک آن در بخش حفاظت شده پارک ملی کویر صورت گرفت. ضمن اینکه قرار بود پس از اتمام عملیات لرزه‌نگاری، چاه اکتشافی احداث شود. وی با انتقاد از اینکه محیط‌زیست کار احداث چاه نفت در پارک ملی کویر را ۴ سال به تأخیر انداخته است، گفت: با توجه به اینکه مدت پروژه ۴ ساله بوده به دلیل دیرکرد باید جریمه چند میلیون دلاری به شرکت چینی پرداخت کنیم. ترابی گفت: در حال حاضر با توافقات سازمان محیط‌زیست قرار شد در منطقه حفاظت شده چاه اکتشافی احداث شود. وی با اشاره به احداث چاه نفتی دیگری در داخل پارک ملی کویر به انتقاد از سازمان محیط‌زیست پرداخت و گفت: ایرادات گرفته شده توسط سازمان محیط‌زیست در رابطه به احداث چاه نفت در منطقه پارک ملی کویر موجب شده کار به تعویق بیفتد.

سایه مرگ بر سر تنها تالاب بین‌المللی چهارمحال و بختیاری

انتقال آب، چغاخور را نابود می‌کند

کارشناس منابع طبیعی و محیط زیست در چهارمحال و بختیاری گفت: انتقال آب سبزکوه به تالاب چغاخور، این تالاب را به کلی نابود می‌کند. یک کارشناس منابع طبیعی و محیط‌زیست در گفت و گو با سبزپرس توضیح داد: براساس طرح وزارت نیرو، با احداث تونلی به طول ۱۰ کیلومتر در کوه کلار، آب سبزکوه به داخل تالاب چغاخور هدایت شده و به منظور تأمین آب کارخانجات صنعتی و زمین‌های کشاورزی به منطقه سفید دشت انتقال داده می‌شود. وی با اشاره به اینکه از سال ۱۳۷۲ به بهانه تأمین آب بخش‌های صنعتی و کشاورزی روی تالاب چغاخور سد ۶ متری احداث شده، افزود: ساخت این سد برخی شناسه‌های زیستی تالاب چغاخور را نابود کرد و با نادیده گرفتن حق آبه‌های طبیعی پایین دست، تالاب گندمان نیز به وضع بحرانی فرو رفته است.

این فعال محیط زیست گفت: وارد کردن آب بیشتر به تالاب چغاخور اوضاع وخامت‌بار این تالاب را بدتر می‌کند. وی اضافه کرد: در حالی شاهد وقوع چنین رخداد تلخی هستیم که هدایت آب در کانالی در حاشیه تالاب و هدایت آن از طریق رودخانه آق بلاغ و سپس انتقال به مراکز صنعتی و کشاورزی با هزینه بسیار کمتری امکانپذیر است. وی ادامه داد: در صورت تامین آب مورد نیاز صنایع از رودخانه آق بلاغ، علاوه بر حفظ حیات تالاب بین‌المللی چغاخور، تالاب گندمان در پایین دست آن نیز حق‌آبه طبیعی‌اش را دریافت کرده و از وضع بحرانی خارج می‌شود. هومان خاکپور با بیان اینکه در حال حاضر رسوب‌گذاری بشدت حیات چغاخور را تهدید می‌کند، افزود: آب سبزکوه از اراضی حساس به فرسایش سرچشمه می‌گیرد لذا در صورت انتقال این آب به چغاخور حجم رسوبات براحتی قادر است حیات تالاب را به نابودی بکشاند. وی ادامه داد: در اثر نابودی این رویشگاه‌های گیاهی، زیستگاه‌های جانوری تالاب هم آسیب دیده و بخش عمده‌ای از موجودات تالاب از بین خواهند رفت و به دنبال آن زنجیره غذایی در زیستگاه‌های حاشیه تالاب با مشکل جدی مواجه خواهد شد. کارشناس منابع طبیعی و محیط زیست در چهارمحال و بختیاری تاکید کرد: ارزش هر هکتار تالاب بیش از ۱۵۰ برابر ارزش هر هکتار زمین کشاورزی است. وی با اشاره به اهمیت تالاب‌ها به عنوان یکی از مناسب‌ترین زیستگاه‌های حیات وحش گفت: تالاب‌ها غنی‌ترین زیستگاه‌ها برای پرندگان و آبزیان بوده و گونه‌های در حال انقراض بسیاری را در خود جای می‌دهند به همین دلیل از اهمیت زیست محیطی فراوانی برخوردارند. وی پوشش گیاهی حاشیه تالاب‌ها را بسیار با اهمیت دانست و گفت: یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در ایجاد این رویشگاه‌های گیاهی و زیستگاه‌های غنی جانوری، بالا و پایین رفتن سطح آب در این مناطق است که به‌طور متناوب پوشیده از آب شده و سپس از آب خارج می‌شوند. این تغییرات سبب رشد قابل توجه جمعیت انواع بی‌مهرگان می‌شود و تالاب‌ها را به بهشتی برای پرندگان ساحلی تبدیل می‌کند. خاکپور گفت: براساس مفاد کنوانسیون رامسر، تالاب‌ها باید از بالاترین درجه حفاظتی برخوردار باشند با این حال آنچه بر سر تالاب‌های این سرزمین می‌آید کاملا بر خلاف اصول حفاظتی از این پاره‌های ارزشمند زیستی است. وی خاطرنشان کرد: انتظار می‌رود سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان متولی اصلی نظارت و حفظ این منبع طبیعی، عکس العمل مناسبی برای جلوگیری از بروز چنین فاجعه‌های زیست محیطی از خود نشان دهد.

یادداشت

مفاد توافقنامه چهارجانبه صدور شناسنامه فنی ساختمان تشریح شد

معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران با اشاره به مفاد توافقنامه چهارجانبه صدور شناسنامه فنی ساختمان گفت: شهرداری از همان سال ۱۳۸۶ و زمان مبادله توافق چهارجانبه آماده صدور شناسنامه فنی بوده و هست. به گزارش مهر، هیربد معصومی با بیان این مطلب گفت: شهرداری از همان سال ۱۳۸۶ و زمان مبادله توافق چهارجانبه آماده صدور شناسنامه فنی بوده و هست و هیچ‌گونه مشکلی دراین باره ندارد. وی با اشاره به اینکه از سال ۸۶ تاکنون جلسات متعددی با هیات مدیره سازمان نظام مهندسی استان تهران داشته‌ایم، افزود: این جلسات نشان می‌دهد که ما کاملا موافق اجرای این توافقنامه و اجرای ماده ۳۳ آیین‌نامه سازمان نظام مهندسی هستیم و اگر به هر دلیل مایل به اجرای آن نبودیم، آن را به صورت علنی اعلام می‌کردیم.

معصومی در تشریح مفاد توافقنامه چهارجانبه تصریح کرد: براساس این توافقنامه مقررشد، درگام اول همه مدارک از جمله نقشه‌های محاسباتی، تاسیساتی، فنی و دیگر مدارک مربوط، در ساختمان‌های بالای ۳ هزار متر برای بررسی و تایید به سازمان نظام مهندسی ارسال و پس از تایید و کنترل نقشه‌ها مجدد به شهرداری برای صدور پروانه ساختمانی ارائه شود و پس از صدور این پروانه، عملیات ساختمانی زیر نظر مجری ذی‌صلاح معرفی شده از سوی سازمان نظام مهندسی آغاز شود. وی افزود: بر این اساس، مهندسان ناظر مربوط دفترچه اطلاعات ساختمان را تکمیل می‌کنند و پس از تایید مجری و ناظران و با تایید سازمان نظان مهندسی برای صدور گواهی پایان کار ساختمانی به شهرداری ارائه و ارسال می‌شود. معصومی گفت: همچنین بر اساس این توافقنامه، باید پس از گذشت هر ۶ ماه، ۵۰۰ متر از متراژ ساختمان‌های مشمول این طرح کمتر شده و در نهایت تا پایان سال ۸۸ همه ساختمان‌ها با هر متراژی موظف به دریافت شناسنامه فنی باشند، اما واقعیت این بود که سازمان نظام مهندسی، ساز و کار لازم را برای اجرای این توافق و وظیفه محوله خود نداشت. وی تصریح کرد: بر اساس آمار موجود در سال گذشته، بیش از ۱۹۵ پرونده و از سال ۸۶ تاکنون ۲۴۷ پرونده ساختمان‌های بالای ۳ هزار متر برای سازمان نظام مهندسی ارسال شده است.

معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران با تاکید بر اینکه گاه روند تایید این نقشه‌ها از سوی سازمان نظام مهندسی ۵ تا ۶ ماه به طول می‌انجامید، گفت: این در حالی است که براساس این توافقنامه مقرر شده بود تا این روند حداکثر یک ماه زمان به خود اختصاص دهد. وی همچنین گفت: این روند موجب شده بود مردم که فقط شهرداری را مسؤول این تعلل می‌دیدند به ما فشار بیاورند و حتی بسیاری از سرمایه‌گذاران بزرگ نیز مشارکت خود را منوط به عدم ارسال پرونده‌های خود به سازمان نظام مهندسی می‌کردند. معصومی در زمینه مدت زمان روند صدور شناسنامه از سوی شهرداری گفت: تا قبل از سال ۸۴ این پروسه حدود ۸ تا ۹ ماه به طول می‌انجامید اما در طول این سال‌ها و با تدابیر اندیشیده شده در این مدت به تدریج این زمان کوتاه شده و هم‌اینک به کمتر از یک ماه رسیده است و در تلاشیم تا با برون‌سپاری وظایف، این مدت را در ۶ ماهه دوم سال به کمتر از یک هفته برسانیم.

■ نظرها و پیشنهادهای خود درباره صفحه جامعه را با شماره تلفن ۸۸۵۱۲۷۶۳ در میان بگذارید.

جدول سودوکو ۴۲۵

۷	۹					۲		
			۱				۹	
۳	۲		۸		۶			۵
		۵		۴				۲
۶				۷		۵		
۲			۷		۳		۵	۸
	۵				۱			
		۶					۲	۱

حل جدول سودوکو ۴۲۴

۴	۸	۵	۱	۷	۲	۶	۹	۳
۹	۶	۲	۸	۵	۳	۱	۷	۴
۱	۷	۳	۴	۶	۹	۸	۵	۲
۸	۹	۱	۲	۳	۷	۵	۴	۶
۵	۲	۷	۶	۸	۴	۳	۱	۹
۶	۳	۴	۹	۱	۵	۲	۸	۷
۳	۱	۸	۷	۴	۶	۹	۲	۵
۲	۴	۶	۵	۹	۸	۷	۳	۱
۷	۵	۹	۳	۲	۱	۴	۶	۸

جدول کلمات متقاطع ۴۲۵

افقی

۱- باشگاه تبریزی- خزانه سیم و زر! ۲- آبراه باریک- باشگاه لیگ برتری- آشکارا کردن ۳- دستبند زنان- ساخته شده از نی- قابل دسترسی با زحمت زیاد ۴- انگلیسی بالابر- ضمیر جمع- باب – اتومبیل ۵- نابودی، هلاکت- پسر طهماسب از پادشاهان پیشدادی- غیرثابت ۶- چشم‌انداز- زانوی غم در بغل دارد – حرف اضافه عربی ۷- راندن، دور کردن- مجموعه‌ای از چند کشتی – شهری در جنوب فرانسه ۸- نر بودن- مدال قهرمانی- بزدل ۹- چشم دوختن- قطعه موسیقی سازی به صورت سوناتی بلند که به وسیله ارکستر کامل نواخته می‌شود- اشاره و اطوار ۱۰- مکان- اندام، بخشی از بدن- بخش درونی ۱۱- خداحافظی- مخفف اگر- روغنی ۱۲- بیماری خطرناک کبدی- نامیدی- از خواهران برونته – پروردگار ۱۳- نیست- ضرب و شتم- دوتایی ۱۴- پدرش فوت کرده- روش‌هایی برای حفظ تندرستی- وام ۱۵- نام قدیم کشور یمن شمالی- شایع‌ترین علت سکته مغزی در ایران.

عمودی

۱- مکانی تاریخی در رودسر- بزرگ‌ترین شاهکار بروس گراهام معمار آمریکایی این برج ۱۰۸ طبقه در شیکاگو قرار دارد ۲- آبکش – داوری ناشی از گرایش ذهنی و نه اعتقاد و یقین- صادر شده ۳- مادر باران- نیرنگ زیرکانه- جمع قوی ۴- اپیدمیک- جمع اعجم ۵- خیس- مگر- درخت تسبیح- تازه ۶- دریاچه حمام- قدیمی- عدد میلیون صنعت برق- چای تلخ ۷- نجات یافته- لوس و ننر- پاسخ مثبت شیرازی ۸- دیگر- بخشی از روده بزرگ- تیره‌تر، کدرتر ۹- صدایی از شدت درد- دریاچه‌ای در بلندی‌های کپه داغ در ۱۳۰ کیلومتری جاده مشهد، سرخس- بی‌شرم و پررو ۱۰- خاندان کریمخان- بیماری همه‌گیر- دوست همدل- جعبه روباز داخل کمد ۱۱- آب صفر درجه- درد و اندوه- جد- واحد سنجش وزن ۱۲- وسیله بازی دختربچه – ابزاری برای اندازه‌گیری سرعت باد ۱۳- مهم و اصلی- موزه‌ای در مشهد- بازخرید، فدیه ۱۴- بلوا- ضمیر سوم شخص مفرد- جانور بندپای سمی ۱۵- اثری از موریس مترلینگ- روشندل.

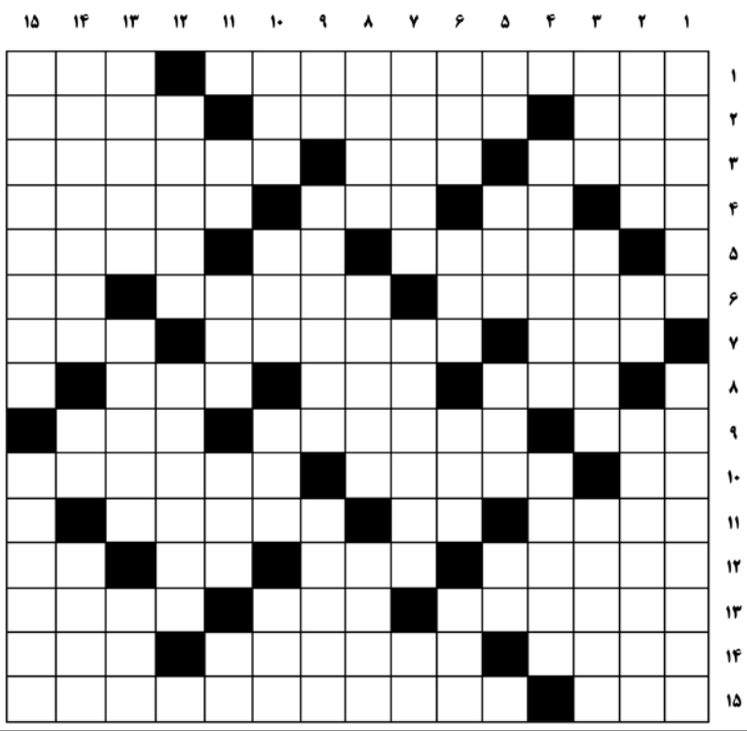
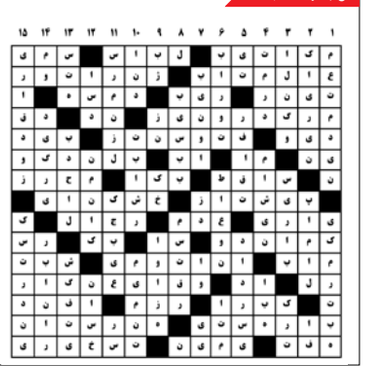
حل جدول شماره ۴۲۴